

Texten är automatiskt genererad. Vi har i nuläget endast möjlighet att erbjuda transkriberingar i obearbetad form.

Årets mottagare av Studieförbundet Vuxenskolas författarpris heter Maria Maunsbach och priset får hon för boken Lucky Lada och jag, en bok som skildrar en liten skånsk landsort och dess invånare genom skrävlandeskronor och osannolika anekdoter om ungdomsförälskelser, sex, fylla, EPA traktorer och hemvändande med mera. En Piraten-pastisch, fast ur ett kvinnligt perspektiv.

Men det som jag undrar och som jag tänker fråga Maria om det är hur väl den här berättelsen egentligen stämmer överens med verklighetens skånska landsbygder. Jag heter Håkan Montelius och du lyssnar på podden Landet. En podd från Landsbygdsnätverket.

Har under några juldagstimmar i Skånes mittpunkt följer vi med till berättarens dito från jagets födelse via drömmar om Piraten till juldagens mål. Med ett drivet, lustfyllt och frodigt språk följer vi med författarens fasta hand bland anekdoter sprungna ur myllan. Om nu anekdoter eller den geografiska mittpunkten inte skulle stämma vill vi ändå tro att det är sant.

Årets mottagare av Studieförbundet Vuxenskolas författarpris tog oss till Höör och nöjespalats Lucky Lada och är inte känd under annat namn än Maria Maunsbach som tilldelas priset för boken Lucky Lada och jag, så lyder motiveringen från juryn och nu säger vi varmt välkommen till podden Landet. Och stort grattis Maria! Hur känns det? Det känns ju jättebra.

Något annat kan man inte säga. Något annat kan man inte säga. Och det här är ju mitt första litterära pris, så jag är av den anledningen också lite extra glad när jag sammanfattar. Det känns jättebra.

Det har skrivits en hel del om din bok. Det har sagts en hel del om din bok. Fina recensioner generellt sett.

Men om vi skulle börja med att bara beskriva vad den här boken handlar om en roman om kärlek, bland annat att älska sina vänner, sin mamma, platsen där man vuxit upp och kansketill slut även den man varit och den man är. Om du bara skulle vilja berätta bokens handling, vad är Lucky Lada och jag för en bok? Ja, men låt oss säga så här. Den

utspelar sig alltså 25 december och vår huvudperson Freja Morgonstierna. Hon är författare och hon befinner sig i sin barndoms uppväxt i Höör för att hennes nästa bokprojekt är att skriva en parafrastrad version av Fritiof Nilsson Piraten, Bombi Bitt och jag. Men hon har fastnat på slutet. Hon har inte. Hon kan inte komma på hur hon ska avsluta den boken. Så Bombi Bitt och jag slutar med en sådan och ett otroligt långt kapitel med allatänkbara grejer. Så det blir Kiviksmarknad, Kiviks marknad och hon haringen häst, Kastring och hitoch dit och cirkustält och alltihopa och hon känner inte att hon har något som kan jämföras med detta. Men hon har bestämt att för att hitta det ska hon gå ut och leta och då ska hon för första gången gå på hemvävdakvällen på Höörs enda nöjespalats och i ladan. Och där kan man säga ramen. Men boken handlar inte så mycket om det utan det finns lite olika linjer och så är hon. Hon tillbringa dagen med sin mamma i Höör och mamman i en stor del av det här är hon för att inspirera friare. Och så berättar hon jättemycket i olikaskabrösa, liksom byggda anekdoter.

De är skrivna på ett slags fonetisk skånska. Och sen har vi en annan linje som är att Freja försöker hitta någon att gå med till ladan och de människorna hon hör av sig till. Så kommer också deras gemensamma barndoms historier. Och sådan tredje linjen som är en av de stora linjerna. I boken kan man säga att vi får följa sanningen bakom fredag morgon i hennes böcker och att det också är hennes bildningsresa, kan man säga är konstnärens blivande. Så att alla de här sakerna leder fram till kvällen då hon ska klara.

Titeln Lack i lada. Och ja, det är ju en tydlig referens till Fritiof Nilsson Piraten, Bombi Bitt och jag.

Hela boken i sig är också en pastisch eller en blinkning till Fritiof Nilsson Piraten

som också är en skåneskildrare. Ja, för det jag tycker är mest spännande med det som Piraten eller jag. En av många spännandesaker med honom, det är att han lyckades vara väldigt stor både på landsbygden och i det akademiska Lund, så att han hann klämma av allaläger och då och då tagit Hans, Bombi Bitt och jag och lite bock i örtagård och så med hans skånska landsbygd skildringar. Och sen så har jag också jobbat med tre av mina som är hans bildningsroman

som handlar om Lund och så har jag försökt slå ihop dem till en stor frodig roman.

Är du en ny Fritiof Nilsson Piraten?

Jag vet inte och då ska jag säga att jag tycker att han ären förhållandevis kass romanförfattare.

Han är en duktig berättare och han har en intressant blick och han har lyckats görasig själv till en slags mytomspunnen figur, nästan gudalik bland dem som älskar honom. Men som romanförfattare betraktat så hoppas jag att jag ska bli lite bättre.

Ja, vi får se här i fall vi får arga reaktioner. På det här. Det kan ju vara så att väldigt många är överens om att han var framför allt en nobel skrivare och det var där han hade sin, sin bästa. Det var hans bästa gren.

Men det här priset som du nu fått från Studieförbundet Vuxenskolan, det har delats ut sedan 105 54 och det går ju till en person som i sitt författarskapspeglar nutidens landsbygd. Är det här i första hand en landsbygds skildring? Ja, det skulle jag säga att det faktiskt är. Och ännu mer specifikt så är det ju i första hand en skildring av Hö och det var min ambition när jag. Jag vill skriva någonting om platsen där jag växte upp. Platsen där kommer ifrån. Och det var det jag tog mig an och det jag villegöra när jag började planera för den här boken. Och hur gör man då? Hur gillar man en plats? Det gör mig via alladessa människor. Det är därför man kan berätta massa historier om folk på bygden. Det är därför Freja också berättar om allasina vänner och så. Då har man två generationer som gersina på något sätt sina historier om platsen. Och där kommer porträttet av bygden. Har jag då tänkt så?

Jag delar, men framför allt är det ju ett porträtt av.

Men det här är ju också en skröna, lite grann i Piratens anda.

Hur korrekt skildring är det här av Hör

eller är det mesta påhittat? O sompirat så kan man ju inte säga vad som är sant eller inte, men jag tror. Det har förstärkt en hel del. Det får man lov att säga. Ja det kan man väl anta. Men men, så här jag har ändå trots olika olika mått av krydda så har jag försökt att fångakänslan av Hör. Det jag tänkte på när jag skulle skriva

om om om ett litet ställe var att

oftast så är de skildrade på ett antingen övervägandepositivt sätt eller ett övervägande negativt sätt. Och jag ville försöka mig på en litterär skildring som det är lite både och, det vill säga ge en helhetsbild, ett köttigare porträtt, att tillåta den här platsen att vara både bra och dålig och allt däremellan. Och att man man skruva lite här och kryddar som du säger. Det riskerar inte att bli en karikatyr av en liten skånsk landsbygd. Nej, nej, det skulle jag inte säga. De historia som berättas är också sådana som jag har stulit eller fått höra från bygden att jag skulle säga så här. Det du tror är kryddat, det är förmodligen det som är sant och vice versa när. Verkligheten överträffar dikten. Oftast gör det judet och jag hade ett före detta kommunalråd som var på en av mina resor och då läste jag en sägen som är den förstagången han fria. Min son har varit där en gång och så läser hon den sedan. Och sen var det jättemånga som kom fram till det före detta kommunalrådet för oss här. Men är det verkligen så här? Och då berättade för mig att då hade hon svarat med stenar. Nej, nej, det är värre än så här. Har tagit emot den här boken jätte bra, vilket jag tycker är ett gott betyg och att det känns som att jag har skildrat det korrekt och rättvist med kärlek. Ja, för det var ju också det jag gick in med när jag började skriva den här boken. Att jag måste skriva det kärleksfullt och lojalt. Framför allt att jag måste vara helt lojal med platsen och med dess invånare. Och det får inte finnas någon typ av positionering från författaren i nuet, vilket jag tänker att det är så lätt att hamna i om man kommer från ett ställe man hör är ganska bonnigt. Att markera sin egen förflyttning från detta sätt att göra det måste vara lojalt och kärleksfullt. Vi pratar ju en hel del i podden Landet om det här med den urbana normen som ofta präglade det offentliga samtalet eller synsättet i vissa frågor. Grunden är när vi säger den urbana normen är att det urbana är det normala och att landsbygden och det lantliga är det avvikande och lite konstiga. Hur ser du på din roman utifrån det perspektivet? Finns det någon urbannorm här som du förhåller dig till? Ja, det tror jag och framför allt i hur jag har tänkt mig att den tilltänkta läsaren ser

ut. För mig var det väldigt viktigt att den här romanen skulle berättas för folk i Höör. Jag skrev så att jag tänkte jag vill skriva den så att folk i Höör ska uppskatta den. Det vill säga att jag som författare har inte riktat mig mot parnassen eller Stockholm som man kanske ofta gör och som jag själv har gjort med mina förstatvå romaner lite mer för att komma in i litteraturvärlden än att få höra hemma. Men här var det intressant. För mig kan jag liksom vända blicken mot min tilltänkt läsare och ändra den, men också utan att fördomsfullt skriva något väldigt lätt eller icke litterärt kan hålla. Fortfarande. Tänka sig, det här ska vara en litterär kvalitets skildring, men den tilltänkta läsaren är Höörs bon.

Jag är ju inte skåning någonstans utan är född i Östergötland, i en landsbygd eller i en mindre ort. Men jag kan ju känna igen. Jag inte läst hela romaner, jag bara läst lite utdrag ur den. Men jag känner igen flera markörer. Till exempel det här med att den 25 december är den klassiska hemvändardagen. Det finns ett ställe man går till de skrönorna och konstiga anekdoterna och att verkligheten ibland överträffar dikten. Hur mycket är den här berättelsen kopplad till just Skåne och Höör? Eller finns det något allmänmänskligt i den generellt? Skulle det här kunna utspela sig var som helst i Sverige? Ja och nej skulle jag säga.

Jag tror att det är det allra mest specifika är samtidigt det som i slutändan blir det mest allmängiltiga så att den kan hålla 100%. Det handlar inte om något annat ställe eftersom, men eftersom vi alla är mänskliga och så fungerar vi på ungefär samma sätt. Så det är klart att det kommer att kännas igen. Och i synnerhet sådana som kommer från en plats som är ungefär lika stor som här. Sen finns det ju också nånting väldigt skånskt i den. Men det är gille och det är dialekt och det är närhet till Köpenhamn. Och det är så. Och det är allt som är den skånska lite dryga attityden självkärleken. Det finns ju kanske ett skånskt kynne. Samtidigt som jag menar by och original. Och hur en ort på mellan fem och 20 000 människor ungefär fungerar. Det tror jag. Det kommer vara ganska likt nästan var som helst i världen.

Du, du, nämnde jag att jag fått ett fint mottagande, inte minst av Hörby borna själva. Men jag har läst fler recensioner och

det är genomgående översvallandelovord. Jag ska läsa upp lite grann från Karin Olsson som är kulturchef på Expressen. Hon skriver så här att hon kapitulerar intellektuellt vid den härläsningen. Hennes kropp tar över och hon skrattar så hon gråter, roas och oroas om vartannat. Vad säger du om det härenorma mottagandet som din bok har fått? Jag måste säga att det har varit konstigt. Det har varit jättehärligt och också lite svårt att greppa.

Jag har ju läst när andra har fått sådär översvallande recensioner och sett vad som händer dem och det är lite svårt när det rören själv. Och samtidigt så tycker jag också att jag har själv känt i arbetet med den här boken som är min tredjeroman, att det är något som har klickat till. Jag har landat mer rätt. Jag har varit mer ambitiös och velat ha mer och haften tydlig riktning konstnärligt. Så på det sättet så har det varit som en bekräftelse om att jag är på rätt väg och har hittat rätt. Och sen så med Karin Olsson så ska man ju inte glömma att hon är från Hörby. Och nämnde nånstans att det bästa med Hörby är att det inte är Hörby. Ja, jag vet inte om hon håller med om det, men hon är från grannkommunen. Men det är också så att den där tonen som jag har valt är ju en annan, så det är det kanske. Jag har försökt tänka så. Jag ska skriva så som man berättade saker i min barndom med tonen som man talade med varandra, hur man förhåller sig till misär och berättelser och att göra dem till roliga historier. Och så bestämde jag att det sättet att berätta ska också vara bokens sätt att berätta. Och det är ju, har jag förstått nu när boken har kommit ut, väldigt ovanligt. En väldigt ovanlig ton i den samtida litteraturen som kanske är mer tyngd av. Nu vill jag säga alla var med. Min bok är också väldigt allvarlig bara det de berättar från en annan infallsvinkel. Det är lite galghumor kan man säga. Nästan. Ja, och att allvaret skrivs inte ut tydligt. Så nu är det allvar. Punkt. Utan det jobbar. Jag tycker mer att min metod har varit så man skrattar och sen så kommer man på sig själv med Gud. Vad är det jag skrattar åt? Vad har det betytt för dig själv att skriva den här boken? Det är väldigt mycket

jag haft. Våldigt roligt när jag arbetet med den här boken och jag tycker att den har utvecklat mig konstnärligt och som författare. Mycket bra att få talatill någon annans författarskap, någon annans språköch sedan också att få. Att få berätta om hör och att lite så komma ut som som Louise, som lantis. Och det är.

Det har varit väldigt skönt för mig att göra det.

Jag tror att jag för mig hade varit tidigare, att jag känt att det har varit en nackdel, vilket det kanske är när man är lite yngre och vill in i kulturvärlden. Då är det ju en fördel att komma från en miljö. Med flera kulturella institutioner och närheten till kulturen. Men eftersom jag nu är inne så inser jag att det som jag har och erfarenheten av landet hör samman. Så det är jätte värdefullt, för det är ganska få som har det.

Så det har varit en resa så verkligen in till mig själv.

Men du, den här liknelsen mellan dig och piraten, den dyker upp hela tiden här. Om du nu inte är den nya piraten, vad skulle ditt egentliga författarskap vara? Åh gud vilken svår fråga! Jag har aldrig tänkt på det tidigare, men piraten var ju döpt efter så man vet inte varför han hette Piraten utan det sägs att det kanske var så på grund av att han var på sjön i två månader och sen berättade massa historier om sig själv om det när han började studera i Lund som är samma med Tord. Då skulle jag kanske kallas för magdans. Sedan hade jag när jag var 18 flyttade till Kairo. Det först jag någonsin flyttade till från var Kairo. Då skulle dansa magdans och så bodde jag där ett tag. Så jag berättade jättemycket om det. Och när jag kom hem så det om piratenmetoden så kanske var det.

Du, Maria, tack så jättemycket för att du var med här i podden Landet. Maria Maunsbach magdans önskar jag säga. Kan kanske funka så där lite slagkraftigt. Ligger ganska bra i munnen ändå.

Stort tack för att du var med i podden Landet och återigen stort grattis till priset! Tack så hjärtligt!